

7/14565

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI**

SAYI : B.02.0.007/00.1274
KONU : Yazılı Soru Önergesi

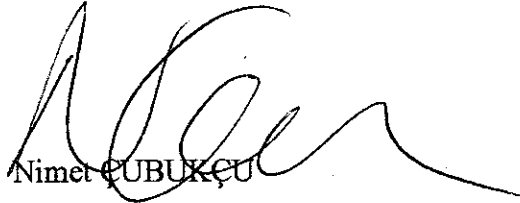
21.6./2006

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)**

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 12.06.2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14565-2172/54489 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile İstanbul Milletvekili Sayın Bihlun TAMAYLIGİL'e ait yazılı soru önergesi hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

**İSTANBUL MV.SAYIN BİHLUN TAMAYLIGIL'IN
7/14565 ESAS NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR.**

Geçtiğimiz günlerde basına yansıyan haberler arasında; işverenlerin kreş açma zorunluluğunu kaldırmaya yönelik çalışmalar bulunduğu yönündeki haberler malumunuzdur. Bu girişimin "istihdam üzerindeki yüklerin azaltılmasına dönük çalışmalar" başlığı altında yapıldığı bilgisi de basın aracılığıyla kamuoyuna duyurulmuştur. Ancak, bu girişimin, aile sorumlulukları ve iş hayatı hedefleri arasında bir denge kurmaya çalışan fedakar kadınlarımızı, annelerimizi bir ödüllendirmeden ziyade cezalandırmaya dönük bir düzenleme tasansı göstergesi olduğu düşüncesindeyim.

Yukanda anahtarlarıyla değindiğim konu üzerinde:

SORU 1:

Çocuk bakma yükümlülüğü sadece kadına mı aittir? Bu konuda devletin ve işverenin de ortak sorumlulukları konusundaki düşünceniz nedir?

CEVAP 1:

Ülkemizde, kadınların çalışma yaşamına girmesi ve girdikten sonra işte devamları konusunda yasalardan kaynaklanan cinsiyete dayalı ayrımcılık söz konusu değildir. Ancak, toplumdaki geleneksel cinsiyet rolleri nedeniyle çocuğun bakımından kadının sorumlu olarak görülmesinden dolayı, çalışma hayatına katılım ve işlerini sürdürme konularında bazı olumsuzluklar yaşanabilmektedir. Bilindiği üzere; Türk Medeni Kanunu'na göre de kadının çalışması kocanın iznine bağlı değildir.

Bu çerçevede, çocuk ve yaşlı bakımı gibi cinsiyete dayalı iş bölümü ile ilgili hususlar önem teşkil etmektedir. Kadınların çalışma hayatına katılımlarını arttırmak, çocuk bakımı nedeniyle çalışma hayatından ayrılmalarını önlemek için ucuz ve kaliteli çocuk bakım evlerinin açılması, bu çocuk bakım evlerinden etkin biçimde yararlanılması, işyerlerinde çocuk bakım evlerinin açılmasının yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Türkiye'de kamu kuruluşlarına ait kreşlerin yanı sıra, özel kreş ve çocuk kulüpleri bulunmaktadır. Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, halen 0-6 yaş grubu çocuklarına hizmet veren 1013 özel kreş ve gündüz bakımevi, 0-6,+7-12 yaş grubu çocuklarına hizmet veren 167 özel kreş ve çocuk kulübü, 7-12 yaş grubu çocuklarına hizmet veren 46 özel çocuk kulübü olmak üzere toplam 1226 kuruluş mevcut olup, toplam çocuk kapasitesi 5423'tür.

Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce 1994-2000 yılları arasında yürütülen Kadın İstihdamının Geliştirilmesi Projesi kapsamında yapılan Kentlerde Kadınların İş Yaşamına Katılım Sorunlarının Ekonomik ve Kültürel Boyutları, konulu araştırma sonuçlarına göre doğumdan sonra aynı işte çalışmaya devam etme oranı çalışanlara göre %43'tür. Çalışmayı bırakanların oranı %19, çalışmaya ara verenlerin oranı ise %38'dir. Çalışmaya devam eden kadınların çocuklarına çoğunlukla büyük ebeveynin (anneanne ve/veya babaanne) baktığı görülmektedir.

Kadın istihdamı alanında engel teşkil eden bu durumun aşılabilmesi için öncelikle sosyal destek mekanizmalarının ve hizmet kalitesinin artırılması gerekir. Ancak hizmetin nitelik ve nicelik olarak gelişmesinin yanı sıra toplumsal cinsiyeti ilgilendiren her konuda olduğu gibi bu konuda da olumsuz geleneksel bakışın, kalıp yargıların değişmesi için de çalışmaların sürdürülmesi gerekir. Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından özellikle Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin yaygınlaştırılması amacıyla çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu konuda meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları ve işverenlerin de duyarlı davranmalarına ihtiyaç bulunmaktadır.

Öte yandan, 5302 sayılı İl Özel İdaresi kanunu ve 5272 sayılı Belediye Kanunu ile yeniden düzenlenen yerel yönetimlerin, yasada sayılan yetki ve görevleri çerçevesinde tüm alanlarda kadınların ilerlemesini sağlamak üzere, kadınlara yönelik olarak doğrudan hizmet vermeleri mümkündür.

Yerel yönetimlerimize kadına yönelik olarak verebilecekleri hizmetlere ilişkin destek vermek amacıyla Bakanlık görevine geldiğim tarihte, kadınlarımızın ihtiyaç duydukları konularda rehberlik, hukuki danışmanlık, yönlendirme ve çeşitli eğitim programlarını içeren bir Bütünleştirilmiş Hizmet Modeli oluşturmuş bulunmaktayım.

Bu model çerçevesinde hizmetlerin belirli bir standart ve içerikte sunulmasını sağlamak amacıyla hazırlanan proje örnekleri 08 Temmuz 2005 tarihi itibarıyla 81 il Valiliği ve 1400 Belediyeye gönderilmiştir. Yerel Yönetimlerde Kadın Danışma ve Hizmet Birimlerinin kurulmasına yönelik bu çalışmalar Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve belediyelerin işbirliği içerisinde sürdürülmektedir.

Ülkemizde istihdama katılan kadın sayısı ile kreş sayısı karşılaştırıldığında var olan kreş sayısının yetersiz olduğu gerçeği dikkate alındığında, belediyelerin bu hizmetleri mahalle/semt düzeyinde sunması hizmetten yararlananlar açısından yerinde bir yaklaşım olacaktır. Ayrıca, kadın istihdamı açısından önemli katkı sağlayacak olan bu hizmetin düşük bedelle sunulması, hizmetten daha fazla yararlanılmasını sağlayacaktır.

SORU 2:

Yapılması düşünülen yeni düzenleme ile "kadın istihdamı önünde zaten öteden beri varolan engelleyici faktörler" daha da ağırlaştırılmayacak mıdır?

CEVAP 2:

Geçtiğimiz günlerde basına yansıyan haberler arasında yer aldığını belirttiğiniz; işverenlerin kreş açma zorunluluğunu kaldırmaya yönelik çalışmalar bulunduğu yönündeki girişim hakkında bugüne kadar Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir husus bulunmamaktadır. Belirttiğiniz hususlarda Bakanlığım tarafından yapılan herhangi bir çalışma da söz konusu değildir.

SORU 3:

Ayrıca, bu girişimi AB Mevzuatı, ILO belgeleri ve taraf olduğumuz CEDAW yönünden değerlendirir misiniz?

CEVAP 3:

Türkiye, başta CEDAW olmak üzere taraf olduğu pek çok uluslar arası sözleşme ile, gerek aile içi sorumlulukların eşler arasında eşit paylaşılması, gerekse evlilik ve analık sebebiyle kadınlara karşı ayrımcılığın önlenmesi ve etkin çalışma hakkının sağlanması amacıyla uygun önlemleri almayı taahhüt altına almıştır. Ayrıca, Türkiye tarafından imzalanan ILO Sözleşmeleri çerçevesinde, istihdamda ve sosyal güvencilikte kadınlara karşı ayrımcılığın önlenmesine yönelik hususlar konusunda taahhütlerimiz bulunmaktadır. 2001 ve 2003 tarihli AB Müktesebatına Uyum Türkiye Ulusal Programlarımızda da "Sosyal Politika ve İstihdam" başlıklı fasılda istihdamda kadın ve erkek arasında muamele eşitliği ilkesi doğrultusunda ilgili direktiflere uyum sağlanacağı taahhüt edilmiş ve yasal düzenlemeler gerçekleştirilmiştir.

Bu doğrultuda, Anayasanın 10 uncu maddesinde değişiklik yapılarak kadın erkek eşitliği Anayasal temelde güçlendirilmiş, 2003 yılında yürürlüğe giren Yeni İş Kanunu'nda da işçi-işveren ilişkilerinde cinsiyet dahil hiçbir nedenle temel insan hakları bakımından ayırım yapılmayacağına dair hükümlere yer verilmiştir.

Yapılan tüm bu yasal düzenlemeler, Türkiye'nin, aile içi sorumluluğun eşler arasında eşit paylaşımını sağlamaya yönelik, uluslararası anlaşmalardan doğan yükümlülüklerini yerine getirme konusundaki gayret ve samimiyetinin açık göstergeleridir.

Saygılarımla.

Nimet CUBUKÇU
Devlet Bakanı